הערוך ערך פטיפר פי׳ סירסו לבילים ופירעו לגיד],

ג) כתובות סו. קד., ד) ר"ה

יא. קידושין לה. [תוספ׳ סוטה פי״א]. ה) רש"ל מ״ז.

ו) ס"א ל"ג, ו) [תוספתא

פ"דו, ק) ושמות יג יטו,

ל) בראשית מב, מ) שמות כ,

נ) בראשית מב. ס) שמות כ.

ע) ברחשית מג, כ) שמות

טו. ל) שמות כ. ק) ויחרא

יט, ר) שם, ש) [שם כה], ס) בראשית לו, א) [בראשית

לוז. ב) ובראשית נז. ג) ווע׳

רש"ל וכש"א בח"או.

קיים זה מה שלחוב בזה. אגדה זו מפורשת במכילתא בפרשת ויהי בשלח פרעה™. כתיב בזה אנכיש וכתיב בזה התחת אלהים אנכיש כתיב בזה לא יהיה לךי וכתיב בזה האלהים אני ירא⁰ לא תשא™ ה פרעה™ זכור את יום השבת™ וטבות טבח והכןש ואין זה אלא יום השבת וכן הוא אומר והכינו את אשר יביאוש וכן כל עשרת הדברות™ לא תשנא את אחיך בלבבך™ לא תקום ולא תטורי וחי אחיך עתךש: ואי לא איעסק ביה משה וכיו. כלומר היאך הניחו ישראל למשה להתעסקין בו לבדו וכי לא חשו לשבועה ואם לא נתעסק בו משה לאחר שנפטר משה וכיו. אלמא לאחר שנפטר משה בכיוד ואי לא (א) עסיק בערבות מואב נתעסקו בהן ישראל ביה ואי לא (א) עסיק בערבות מואב נתעסקו בהן ישראל לא הוו מיעסקי ביה והעבירום את הירדן: ומו אי לא דוו מיעסקי ביה והעבירום את הירדן: ומו אי לא דוו מיעסקי ביה הירדן: ומו אי לא הוו מיעסקי ביה הירדן: ומו אי לא לא הוו מיעסקי ביה והעבירום את הירדן: ומו אי לא הוו מיעסקי ביה

הגהות הב"ח

(i) גפי ולי גל איעסק

נים: (3) רש"י ד"י ד"י ד"ל

נים לן וכוי בשנועות הסידי

נים עונש רב בשמעו

ניא המורים שהרבה

בתחנות הרבה ולא

נעבה הסיד:

גליון הש"ם גמ' כרב כישר. כעין זה לעיל דף י ע"צ: גמ' אלמלא מקרא כתוב. י"י דף י ע"צ מגילה די לט ע"ל: שם צדקת ה' עשה. עיין מנמות דף ל ע"ל מד"ה מכלן ואילך:

מוכף רש"ר מפני מה מה יוסף קודם לאחיר. דכתי קודם לאחיר. דכתי מחלח לחיו עברבות נה), לפוב מה מה מון עברבות נה), לפוב מה מה שיחנא. לפי כה להיו של ייטיניום המל ייטיניום המל מלא ימי ושברתי. ביוס מלא ייטי לצאה ולכא מאר מה מלא מחל לצאה ולכא ממש שערי חכמה. מסוכות ששעי חכמה. מסוכות שעיר חכמה. מסוכות שנייש, עברים, מון

תוספות שאנץ
לפום גמלא שיחנא.
לפי כח הגמל מרבין
במשאו. בא גבריאל
וסירסו ל"ג. סרבן מסרב
מפציר ובלשון משנה
מסרבין בו לישא את בת

אחותו. וכן במס׳ שבועות.

שמסרב בו חברו לאכול:

והעבירום את הירדן: ותו אי לא הוו מתעסקי ביה ישראל. לחחר שנפטר משה בניו מי לא הוו מיעסקי ביה והיאך הניחו בניו את שאר העם להתעסק בו והכתיב בשכם ויהיו לבני יוסף לנחלה וגו׳ אלמא בנחלתם קברוהו דחביב היה עליהן: אמרו. בניו בעלמס הניחו לו שיתעסקו בו כל ישראל: כבודו במרובים יותר מבמועטין. וישראל אמרו בעלמס בעוד משה קיים הניחו שיתעסק בו משה לבדו כבודו בנדולים יוחר מבקטנים: משכם גנבוהו. כדכתיבם וישלחהו מעמק חברון ויבא שכמה ושם היו רועין. ודותן אינה מקום והאי לכתיב (שם) ויאמר האיש נסעו מזה וגו׳ כך אמר לו אתה אומר את אחי אנכי מבקש סעו מן האחוה הואת ואיו מחזיקין עלמן כאחין לך כי שמעתי אומרים נלכה ונבקש דתות ודינין היאך להמיתו אם יבא אללנו: הכא כתיב ויקה משה. ולח שחר העם: אף מורידין אותו מגדולתו. מן השמים למתחיל ואינו גומר אלא אם כן נאנס כמשה שמת בעבר הירדן: [וירד יהודה. שהוא התחיל בהצלת יוסף כשאמר מה בלעש ולא גמרן: נהרא יוסף עלמות בחייו. שנאמר והעליתם את עלמותי מזהם ועודנו חי: שהוריד אלטגניני פרעה מגדולהן. כשפתר את החלום והם לא ידעו לפותרו: לעלמו. למשכב זכור מתוך יופיו: פרעו. היינו סירוס יתירא: בא גבריאל וסירסו לא גרק: ברב בישר. את בני מחלקותו רב לכם בני לוי והקב"ה מדקדק עם הלדיקים כחוט השערה ונענש באותה מדה: רב יש לד. הגיע מלכותו של יהושע ואין לך מלכות נוגעת בחבירתה: ד"ח לב לך. די לך אל תרבה בבקשה שלא יאמרו הרב כמה קשה שחינו שומע לתלמיד ותלמיד כמה סרבן מפליר. ולשון חכמים הוא כך היו מסרבין בו לישה חת בת החותו בנדרים (ד' סג:) היו מסרבין בו שיאכל עמו בשבועות (דף כג:) (כ): לפוס גמלה שיחנה. לפי כח הגמל מרבין במשאו אף כאן לפי לדקתו מדקדק אחריו: היום מלאו. ביום זה נולדתי: לה גם ליחה. לה ברח לחלוחית כחו: דיו זוגי. שני זוגות שני חבירים היו בהתחלת היום למשה וסופו ליהושע: בכנפי השכינה. בכנף לבוש הודו: מי

יקום לי עם מרעים. להוכיחם לשמי:

פשר דבר. שהיה יודע לעשות פשרה

דאמרי שם חכם. טערוך: והכתיב יואת עצמות יוסף אשר העלו בני מפני ישראל ממצרים קברו בשכם ותו אי לא איעסקו ביה ישראל בניו לא הוו מיעסקי ביה והכתיב ויהיו לבני יוסף לנחלה אמרו הניחו לו כבודו במרובים יותר מבמועמין ותו אמרו הניחו לו כבודו בגדולים יותר מבקטנים קברו בשכם מאי שנא בשכם אמר ר' חמא בר' חנינא משכם גנבוהו ולשכם נחזיר אבידתו קשו קראי אהדדי כתיב יויקח משה את עצמות יוסף עמו וכתיב ואת עצמות יוסף אשר העלו בני ישראל וגו' א"ר חמא בר' חנינא כל העושה דבר ולא גמרו ובא אחר וגמרו מעלה עליו הכתוב על שגמרו כאילו עשאו רבי אלעזר אומר אף מורידין אותו מגדולתו דכתיב יויהי בעת ההיא וירד יהודה רבי שמואל בר נחמני אמר אף קובר אשתו ובניו דכתיב יותמת בת שוע אשת יהודה וגו' וכתיב וימת ער ואוגן אמר רב יהודה אמר רב מפני מה נקרא יוסף עצמות בחייו מפני שלא מיחה בכבוד אביו דקאמרי ליה יעבדך אבינו ולא אמר להו ולא מידי 6 ואמר רב יהודה אמר רב ואיתימא רבי חמא ברבי חנינא מפני מה מת יוסף קודם לאחיו מפני שהנהיג עצמו ברבנות: יויוסף הורד מצרימה א"ר אלעזר אל תיקרי הורד אלא הוריד שהוריד איצמגניני פרעה מגדולתן ויקנהו אלעזר אל תיקרי הודד אלא הוריד שהוריד איצטגניני פרעה מגדולתן ויקנהו פוטיפר סרים פרעה אמר רב שקנאו לעצמו [©] (בא גבריאל וסירסו) בא גבריאל ופירעו מעיקרא כתיב פוטיפר ולבסוף פוטיפרע: מי לנו גדול ממשה וכו': זויאמר ה' אלי רב לך א"ר לוי [©] ברב בישר ברב בישרוהו ברב בישר "רב לכם ברב בישרוהו רב לך דבר אחר רב לך רב יש לך ומנו יהושע דבר אחר רב לך שלא יאמרו הרב כמה קשה ותלמיד כמה סרבן וכל כך למה אחר רב לך שלא יאמרו הרב כמה קשה ותלמיד כמה סרבן וכל כך למה תנא דבי ר['] ישמעאל ⁰ לפום גמלא שיחנא: ⁹ויאמר אליהם בן מאה ועשרים שנה אנכי היום ס שאין ת"ל היום היום מלאו ימי ושנותי ללמדך שהקב"ה משלים שנותיהם של צדיקים מיום ליום ומחדש לחדש דכתיב ייאת מספר ימיך אמלא לא אוכל עוד לצאת ולבא מאי לצאת ולבא אילימא לצאת ולבא ממש וועל משה בן מאה וכתיב במותו לא נם ליחה וכתיב בי ויעל משה והכתיב בי ויעל משה מערבות מואב אל הר נבו ותניא שתים עשרה מעלות היו שם ופסען משה בפסיעה אחת א"ר שמואל בר נחמני א"ר יונתן לצאת ולבוא בדברי תורה מלמד שנסתתמו ממנו שערי חכמה ¹וילך משה ויהושע ויתיצבן באהל מועד תנא אותה שבת של דיו זוגי היתה נימלה רשות מזה וניתנה לזה ◊ (ותניא) א"ר יהודה • אילמלא מקרא כתוב אי אפשר לאומרו היכן משה מת בחלקו של ראובן דכתיב ויעל משה מערבות מואב אל הר גבו וגבו בחלקו של ראובן קיימא דכתיב 11 ובני ראובן בנו וגו' ואת נבו וגו' (נבו ששם מתו ג' נביאים משה ואהרן ומרים) וחיכן משה קבור בחלקו של גד דכתיב יוירא ראשית לו וגו' ומחלקו של ראובן עד חלקו של גד כמה הוי ארבעה מילין אותן ארבעה מילין מי הוליכו "מלמד שהיה משה מומל בכנפי שכינה ומלאכי השרת אומרים 9 צדקת ה' עשה ומשפטיו עם ישראל והקדוש ברוך הוא אומר 10מי יקום לי עם מרעים מי יתיצב לי עם פועלי און ושמואל אמר 17 מי כהחכם ומי יודע פשר דבר ורבי יוחנן אמר 18 החכמה מאין תמצא ורב נחמן אמר יווימת שם משה וגו' סמליון אמר וימת שם משה ספרא רבה דישראל תניא רבי אליעזר הגדול אומר שנים עשר מיל על שנים עשר מיל כנגד מחנה ישראל בת קול משמיע ואומר וימת משה ספרא רבה דישראל ויש אומרים לא מת משה כתיב הכא וימת שם וכתיב התם 20ויהי שם עם ה' מה להלן עומד ומשמש אף כאן עומד ומשמש בניקבר אותו בגיא בארץ מואב מול בית פעור א"ר ברכיה סימן בתוך סימן ואפ"ה ולא ידע איש את קבורתו וכבר שלחה מלכות הרשעה אצל גסמרא

ביני ובין בני: **סמליון.** שם חכם: **סימן כחוך סימן.** כלומר סימנים הרבה בארץ מואב בגיא מול בית פעור ואעפ"כ לא ידע וגו": גסטרא

 וְאַת עצמוֹת יוֹסְף אָשֶׁר הָעֵלוֹ בְנִי יִשְׁרְאֵל ממצְרִים קֶברוֹ בשְׁכָם הַחָלְקָת הַשְּׁדָה אֲשֶׁר קְנָה יָעֻלְב מִאַת בְּנִי קְשִׁישָה וְיִהִיוֹ לְבְנִי יוֹסְף לְנָחָלְה ייוושע כד לב לְנָחָלְה ייוושע כד לב עצמוֹת יוֹסְף עמוֹ כִּי עצמוֹת יוֹסְף עמוֹ כִּי יִשְׁרָאֵל לְאמֹר פְּלֵד יִמְּלַד יִשְׁרָאֵל לְאמֹר פְּלֵד יִמְּלִד אָת עצמֹתִי מְּדָה אָתְכָם: אָת עצמֹתִי מְדָה אָתְכַם:

שמות יג יט זְיְהִי בָּעַת הָהוֹא וַיַּרֶד. יַהְיָה מֵאַת אָחְיו וַיַּט עַד אָישׁ עַדְלְמִי וּשְׁמוֹ חִירָה. אִישׁ עַדְלְמִי וּשְׁמוֹ חִירָה.

 וַיְּרְבּוּ הַיְּמִים וַתְּמְת בַּת שׁוּעַ אֲשֶׁת יְהוּדְה וַיְּבֶּחָם יְהוּדְה וַיִּעַל עַל גְּוַוִי צֹאנוֹ הוּא וְחִיּרְה רַעהוּ הָעַרְלְמִי הִּמְנְתָה:

בראשית לח יכ בראשית לח יכ 5. וְהָיָה בִּרְאוֹתוֹ בִּי אַין הַנַּעַר וְמֵת וְהוֹרְידוּ עבדיף אֶת שִׁיבַת עַבְדְּךְ אבינוּ בִיגוֹן שׁאלָה:

בראשית מד לא היוסף הוורד מעריקה 6. יויסף הוורד מעריקה היקנדה פוטיפר סריס ברעה שר השבחים איש מערי מיד הישמעאלים אשר הורדה שמה: בראשית לט א בראשית לט א

בראשית לט א 7. וַיִּתְעַבֶּר יְיָ בִּי לְמַעַנְכָּם וְלֹא שָׁמַע אֵלָי וִיּאמֶר יְיָ אַלִּי רַב לְךְּ אַל תוֹטְף דַבָּר אַלַי עוֹד בַּדְבָר הַיָּה: דברים ג כו

8. ותנו בְּדֵן אש וְשׂימוּ עֵלְידָן קְשׁרָת לפְנֵי יִיְּ קְשׁרָת לפְנֵי יִיְּ בְּיַבְרַת קְשׁרָת לפְנֵי יִיְּ בְּיַבְרַת יְדָרַת קְשׁרָת לפְנֵי יִיְּ הַא הַקְרוֹש רָבּ בְּיַבְרִי יִיְ הָא הַלְּדָם בְּן מָאָה לְּכֵב הְיוֹם פַּן מָאָה וְעַבִּי הְיוֹם תַּעְשָׁרִים שְׁנָה אָבֹי הְיוֹם תַעָּב אָל עוד לְצֵאַת לְאַל עוד לְצָאַת לְּבִוֹא מִיִּי אָמִר אַלִי לא הַעָרָן הַּוָה: תַּעֲבר אָת הַעִּרָדַן הַּוָה:

דברים לא ב דברים לא ב וְעַקְרָה בְּאַרְצֶךְ אֶת מַסְפָּר יָמֶיךְ אֲמִלֹלְא: שמות כג כו שמות כג כו

נמשה בּן מֵאָה 11. וּמֹשֶה בָּן מֵאָה וְעָשְרִים שְׁנָה בְּמֹתוֹ לֹא כְהֲתָה עֵינוֹ וְלֹא נָס לַחֹה: דברים לד ז

איי קדין די קדין ישנאי. הלת זו א 18. הַהָּבְּכָה מַאַין תַּמְּצֵא וְאִי זָה מְקוֹם בִּינָה: אינב כח יב 19. הָיֶמֶת שָׁם משָׁה עֶבֶד יִיְ בְּאָרִץ מוֹאָב עַל פִי יְיִי; דברים לד ה 20. וְיִהֶּד שָׁם עָם יִי אַרְבְּעִים יוֹם וְאַרְבְּעִים לִילְּה לֶּחֶם לֹא אָכַל ומִים לא שְׁתָה וַיִּבְתֹב עַל הַלְּחֹת אַת דְּבָרִית הַשְּׁרֶת הַדְּבְרִים: שמות לד כח 21. וִיְקָבֹר אתוֹ בַּגִי בְאָרַץ מוֹאָב מִוֹל בִּית פְּעוֹר וְלֹא יָדְע אִישׁ אָת קְבָרְתוֹ עֵּד הִיוֹם הַוְּה: דברים לד ו